

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W ZESPOLE SZKOLNO –
PRZEDSZKOLNYM NR 6,
SP nr 16
W RYBNIKU**

WSTĘP

Szkoła podstawowa to pierwszy etap zorganizowanej nauki. Jest to też czas, w którym młody człowiek poznaje siebie, swoje zainteresowania i mocne strony. Powoli eksploruje świat zawodów, a także na miarę swoich możliwości – podejmuje decyzje edukacyjno-zawodowe. Jest to szczególnie czas dla młodego człowieka ze względu na intensywne nabywanie i rozwój kompetencji społecznych. Środowisko szkolne wspiera ucznia w samopoznaniu, a prawidłowy jego rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny warunkuje powodzenie na ścieżce edukacyjno-zawodowej.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) w szkole obejmuje ogół działań mających na celu prawidłowe przygotowanie uczniów do podejmowania przez nich korzystnych decyzji edukacyjno-zawodowych.

U podstaw wprowadzenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego leży przekonanie, że środowisko szkolne odgrywa szczególną rolę w kształtowaniu decyzji zawodowych uczniów szkoły podstawowej, także w trakcie uczenia się w wybranych szkołach w okresie późniejszym.

Założenia:

- szkoła realizuje koncepcję uczenia się przez całe życie,
- WSDZ to celowe, systematyczne i zaplanowane działania podejmowane przez szkołę,
- działania realizowane są w sposób spójny zgodnie z programem realizacji doradztwa zawodowego na każdy rok szkolny.

Cel orientacji zawodowej (klasy I-VI):

- zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

Cel doradztwa zawodowego (klasy VII-VIII):

- wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

Podstawa prawna:

W **ustawie Prawo oświatowe** z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz.U.2017 poz. 59), czytamy:

Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności:

17) **dostosowywanie kierunków i treści kształcenia do wymogów rynku pracy;**

18) **kształtowanie u uczniów postaw przedsiębiorczości i kreatywności sprzyjających aktywnemu uczestnictwu w życiu gospodarczym**, w tym poprzez stosowanie w procesie kształcenia innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych lub metodycznych;

19) **przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;**

20) **warunki do rozwoju zainteresowań i uzdolnień** uczniów przez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz kształtowanie aktywności społecznej i umiejętności spędzania czasu wolnego;

Art. 98. 1. Statut szkoły zawiera w szczególności:

16) organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Art. 109. 1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są:

7) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy - Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 2245)

art. 26a w brzmieniu:

Art. 26a. 1. Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego oraz szkoły, z wyjątkiem szkół artystycznych, prowadzą zaplanowane i systematyczne działania w zakresie doradztwa zawodowego, w celu wspierania dzieci i uczniów w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych, w tym przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, polegające w szczególności na prowadzeniu:

1) w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego preorientacji zawodowej, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;

2) w klasach I-VI szkół podstawowych orientacji zawodowej, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;

3) w klasach i szkołach, o których mowa w art. 109 ust. 6, zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

2. Doradztwo zawodowe jest realizowane na:

- 1) zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego;
- 2) obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego lub kształcenia w zawodzie;
- 3) zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego;
- 4) zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 5) zajęciach z wychowawcą.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego określa Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego

§ 3. Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- 1) w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego na zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
- 2) w klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”;
- 3) w klasach VII i VIII szkół podstawowych, na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- 4) w klasach VII i VIII szkół podstawowych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 5) w szkołach podstawowych i szkołach ponadpodstawowych, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- 6) w szkołach podstawowych na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;
- 7) w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach podstawowych, w ramach wizyt zawodoznawczych mających na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych

u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach i centrach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

§ 4. 1. Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniający wewnętrzny system doradztwa zawodowego.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, określa:

1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:

a) tematykę działań, uwzględniającą w przypadku: – szkół, o których mowa w § 2 pkt 2–7, treści programowe, o których mowa w tych przepisach, – szkół specjalnych przysposabiających do pracy treści określone w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 lit. f ustawy,

b) oddziały, których dotyczą działania,

c) metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami, z wyjątkiem branżowych szkół II stopnia, szkół policealnych i szkół dla dorosłych,

d) terminy realizacji działań,

e) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań,

2) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań, w tym podmioty, o których mowa w § 8 ust. 1 – z uwzględnieniem potrzeb uczniów, słuchaczy i rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639 ze zm.) – stanowi, że ramowy plan nauczania określa minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego. Minimalna liczba godzin zajęć wynosi: w szkole podstawowej: klasa VII – 10 godzin, klasa VIII – 10 godzin

Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz 1280)

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy i zasad nim rządzących, a także zaplanowanie własnej kariery edukacyjno-zawodowej.

Aktualny rynek pracy stawia coraz wyższe wymagania młodzieży w zatrudnieniu, dlatego realizacja założeń WSDZ w szkole jest tak istotna we właściwym przygotowaniu uczniów do racjonalnych decyzji edukacyjno-zawodowych.

Zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do odnalezienia swojego miejsca na drodze kariery zawodowej - poznania siebie i własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących rynkiem pracy, uzyskania informacji o lokalnym rynku pracy oraz zaplanowania własnej kariery zawodowej jest obecnie ważnym zadaniem szkoły.

Dlatego też Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do planowania ścieżki kariery zawodowej oraz przygotowania do wejścia na rynek pracy i radzenia sobie w sytuacjach zmiany. System określa rolę, zadania i metody oraz formy pracy doradców zawodowych oraz pracy zawodoznawczej nauczycieli. Jest włączony do Statutu szkoły.

Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia w szkole średniej i wyboru zawodu jest jednym z najważniejszych celów wychowawczych szkoły.

Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces doradczy. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie, jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość.

Opracowany WSDZ na rok szkolny 2024/2025 usprawni pracę Zespołu i przepływ informacji doradczej dzięki czemu uczniowie naszej szkoły świadomie i odpowiedzialnie wybiorą przyszły zawód zgodnie z własnymi zainteresowaniami, predyspozycjami oraz sytuacją zdrowotną.

PODSTAWOWE PRZEPISY DOTYCZĄCE DORADZTWA ZAWODOWEGO

Regulują kwestie udzielania pomocy w wyborze zawodu, kierunku kształcenia oraz wprowadzają doradztwo zawodowe do szkół:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r. poz. 639 ze zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1280) – dalej: rozporządzenie w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych,

- niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2019 r. poz. 1309)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego
 6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2019 r. poz. 502).

PODSTAWOWE POJĘCIA

PORADNICTWO ZAWODOWE

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu, tworzeniu i rozwoju kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i zawodowy sukces.

ORIENTACJA ZAWODOWA- ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I–VI szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy

DORADZTWO ZAWODOWE

Uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII–VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

INFORMACJA ZAWODOWA

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji.

INFORMACJA EDUKACYJNA

Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem.

ZAWÓD

Wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób i systematycznie, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie.

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA

Ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy.

DORADCA ZAWODOWY

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej.

Według Rozporządzenia MEN z dnia 12 lutego 2019r.

§ 5. 1. Do zadań doradcy zawodowego należy:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 3) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 4 ust., oraz koordynowanie jego realizacji;
- 4) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 4 ust. 1;
- 5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 6) realizowanie działań wynikających z programu, o którym mowa w § 4 ust. 1.

3. Zadania doradcy zawodowego realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej określają przepisy wydane na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy.

ZAJĘCIA Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO– zajęcia grupowe organizowane dla uczniów klas VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum (art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy Prawo oświatowe), których wymiar określa rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół

PREORIENTACJA ZAWODOWA - ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Cel ogólny WSDZ

Głównym celem Wewnętrzznego Systemu Doradztwa zawodowego jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego wyboru dalszej ścieżki kształcenia i później wykonywanego zawodu. Zakłada to konieczność kształcenia w uczniach konkretnych umiejętności niezbędnych w różnych rolach zawodowych i społecznych, w tym kompetencji kluczowych.

Zakłada, że wybór zawodu jest procesem długofalowym i wynikającym z predyspozycji, doświadczeń oraz decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia człowieka. Na wybór zawodu mają wpływ różne czynniki: wyznawane wartości, wiedza o samym sobie, wiedza na temat różnorodnych zawodów, ścieżek edukacyjnych oraz potrzeby i sytuacja na rynku pracy. Bardzo ważne jest planowe i systematyczne realizowanie działań z zakresu doradztwa zawodowego od najmłodszych lat szkolnych, aby przygotować uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.

Inspirowanie uczniów do myślenia o przyszłości i planowania swojej kariery zawodowej poprzez przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu zgodnie z ich zainteresowaniami i możliwościami.

Prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- poznają własne predyspozycji zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia, umiejętności;
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej, przełamywania barier środowiskowych oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;

- potrafią określić swoje mocne strony, są świadomi swoich ograniczeń;
- są zmotywowani do podjęcia wysiłku przy podejmowaniu decyzji w zaplanowaniu swojej przyszłości zawodowej;
- znają czynniki trafego wyboru zawodu;
- mają informacje o zawodach i sytuacji na rynku pracy;
- znają system kształcenia oraz ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych;
- znają warunki i harmonogram rekrutacji do szkół ponadpodstawowych;
- wybierają zawód i szkołę po dokonaniu analizy własnych możliwości psychofizycznych z wymaganiami szkoły i zawodu;
- znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru zawodu;
- znają źródła informacji edukacyjnej i zawodowej.

Rodzice:

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- znają czynniki wyboru szkoły i zawodu,
- wspomagają dzieci i młodzież w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- znają aktualną i pełną ofertę edukacyjną na różnych jego poziomach;
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla dzieci z problemami: zdrowotnymi, emocjonalnymi, decyzyjnymi, intelektualnymi, rodzinnymi itp.;
- włączają się do działań informacyjnych szkoły (np. jako przedstawiciele różnych zawodów).

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają uczniów w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- realizują działania z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika;
- wspierają rodziców w procesie doradczym,
- udzielają informacji lub kierują do specjalistów;
- angażują przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w działania doradcze szkoły

Osoby odpowiedzialne i realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym w szkole

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole i instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze

Szkolny doradca zawodowy:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologiem lub pedagogami, programu;
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie;
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- realizowanie działań wynikających z programu.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;

- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci; pełnią funkcję wspierająco-informacyjną dla rodziców;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.
- pogłębiają kompetencje interpersonalne uczniów, prowadzą ćwiczenia integrujące grupę, rozwijające samowiedzę itp.;
- organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów z udziałem rodziców; uczestniczą w wycieczkach zawodoznawczych;
- wspierają uczniów w procesie decyzyjnym;

Psycholog, pedagodzy szkolni i specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami, pedagogami, psychologiem i innymi i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;

- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz z wychowawcami, nauczycielami, psychologiem, pedagogami szkolnymi i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne aktywności i wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Inne osoby – pielęgniarka szkolna:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybieranych przez uczniów

Założenia Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

- wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki intelektualne, emocjonalne i zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia rodziny oraz wpływ środowiska,
- preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka,
- prowadzona jest indywidualna i grupowa praca z uczniami, rodzicami i nauczycielami (radą pedagogiczną),
- na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj i poziom wykształcenia oraz wpływ środowiska.

Obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną). Ma charakter planowych działań (działania w ramach WSDZ nie mogą mieć charakteru doraźnego, sporadycznego, niezaplanowanego).

Koordynowany jest przez pedagoga szkolnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 6, SP nr 16 w Rybniku.

Załącznik nr 1

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych

czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Załącznik 2

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV–VI szkół podstawowych

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Załącznik nr 3

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

FUNKCJONOWANIE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM NR 6

Realizatorzy działań związanych z doradztwem (koordynator, osoba odpowiedzialna)

Wszyscy członkowie Rady Pedagogicznej zaangażowani są w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym, pedagog, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze.

Osoby te współpracują z rodzicami uczniów przy realizacji WSDZ.

Program realizacji doradztwa zawodowego uwzględniający WSDZ na dany rok szkolny opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole, wyznaczeni przez dyrektora szkoły. Dyrektor szkoły odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym. Koordynacją realizacji programu WSDZ na dany rok szkolny zajmuje się doradca zawodowy lub wskazany przez dyrektora szkoły nauczyciel, w tym nauczyciel wychowawca opiekujący się oddziałem, pedagog.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ

Zadania WSDZ

- inspirowanie uczniów do dokonywania samooceny i poznawania własnych zasobów,
- wspieranie uczniów w poznawaniu świata zawodów i rynku pracy,
- zapoznavanie uczniów z koncepcją uczenia się przez całe życie i rynkiem edukacyjnym,
- udzielanie pomocy uczniom w nabywaniu umiejętności planowania i podejmowania decyzji związanych z dalszą ścieżką edukacyjną i zawodową.

Formy i sposoby realizacji WSDZ

Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- konsultacje indywidualne, porady,

- zajęcia grupowe realizujące treści programowe dla klas I-III, IV-VI, VII-VIII związanych tematycznie z obszarami: poznawanie siebie i własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- zawodowych:

- kl. I–VI – prowadzenie orientacji zawodowej,

-kl. VII – 10 godzin lekcyjnych,

- kl. VIII – 10 godzin lekcyjnych,

- kl. VII i VIII –realizacja zagadnień doradztwa zawodowego podczas lekcji wychowawczych

- udostępnianie literatury z zakresu doradztwa zawodowego,
- praca z informatorami o zawodach,
- projekcje filmów o zawodach,
- organizacja konkursów zawodoznawczych,
- tworzenie kół zainteresowań,
- wizyty zawodoznawcze,
- udział w targach edukacyjnych,
- spotkania z pracodawcami, absolwentami szkoły,
- umieszczanie informacji edukacyjno-zawodowych, np. na szkolnej stronie Facebooka.

W ramach pracy z nauczycielami (Radą Pedagogiczną) obejmuje:

- uświadamianie nauczycielom konieczności realizowania programu WSDZ na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego,
- wymiana doświadczeń, baza wiedzy,
- umożliwianie udziału w projektach, kursach i szkoleniach związanych z obszarem doradztwa zawodowego.
- Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze statutem szkoły.

- Określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły
- Realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika.
- Identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian na rynku pracy.
- Zapewnienie uczniom profesjonalnej pomocy doradczej zgodnie ze standardami Uni Europejskiej, włączenie placówek, instytucji, zakładów pracy w proces doradztwa zawodowego

W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- Prezentację założeń pracy informacyjno-doradczej szkoły na rzecz uczniów.
- Zajęcia psychoedukacyjne służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.
- Przedstawienie aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach.
- Indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.
- Gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej.
- Przedstawienie możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- Poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej.
- Autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- Analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- Indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły i zawodu.
- indywidualną pracę z osobami niezdecydowanymi, posiadającymi przeciwwskazania zdrowotne w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych oraz mającymi problemy osobiste,

- Grupowe zajęcia aktywizujące prawidłowy wybór zawodu i szkoły (np. warsztaty, treningi),
- Pomoc w wyborze odpowiedniej praktyki zawodowej w zakładach pracy,
- Kształtowanie umiejętności świadomego i realistycznego wyboru i poszukiwania pracy.
- Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów,
- Pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego.

Tabela 1. Program realizacji działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego

L.p	Tematyka działań	Metody i formy realizacji działań,	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje
1.	Przedstawienie członkom Rady Pedagogicznej zasad funkcjonowania WSDZ oraz programu realizacji doradztwa zawodowego	Zapoznanie Rady Pedagogicznej na konferencji z założeniami WSDZ,	wrzesień	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	Nawiązanie współpracy z podmiotami zajmującymi się doradztwem zawodowym. Stworzenie bazy instytucji pomocowych.
2.	Aktualizacja szkolnej tablicy zawodoznawczej	Zbieranie materiałów z różnych publikacji dotyczących preorientacji zawodowej. Wykorzystanie	Cały rok szkolny	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	

		pomysłów uczniów na gablotę			
3.	Psychoedukacja rodziców (spotkania prelekcje, warsztaty , porady)	Zorganizowanie spotkania z rodzicami kl. VIII w ramach wywiadówki	W trakcie roku szkolnego	Doradca zawodowy	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ,Urząd Pracy, Cech Rzemiosł
4.	Zaproszenie przedstawicieli RCEZ na zajęcia kl. VIII	Spotkanie uczniów z przedstawicielem RCEZ. Poznanie nowych technik informacyjnych	W okresie danego roku szkolnego	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	Rybnickie Centrum Edukacji Zawodowej
5.	Przygotowanie ewidencji uczniów klas VIII z problemami zdrowotnymi	Analiza dokumentacji szkolnej, wywiady z rodzicami na temat sytuacji zdrowotnej do egzaminu 8 klasisty	październik	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	PPP, lekarze
6.	Zajęcia z uczniami w obecności przedstawicieli szkół średnich	Zapoznanie uczniów z ofertą edukacyjną szkół średnich	Dany rok szkolny	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	Szkoły ponadpodstawowe miasta Rybnika
7.	Zorganizowanie spotkania rodziców z przedstawicielami szkół średnich	Zorganizowanie spotkania z rodzicami w ramach wywiadówki.	Dany rok szkolny	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	Szkoły Ponadpodstawowe miasta Rybnika

		Przedstawienie oferty edukacyjnej.			
8.	Nawiązanie współpracy z Cechem Rzemiosł w Rybniku	Zorganizowanie spotkania z przedstawicielem Cechu Rzemiosł. Lekcja na temat praktyk zawodowych	Dany rok szkolny wg potrzeb	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	Cech Rzemiosł w Rybniku
9.	Nawiązanie współpracy z Młodzieżowym Biurem Pracy w Rybniku	Zorganizowanie spotkania z przedstawicielem Młodzieżowego Biura Pracy w Rybniku	Dany rok szkolny wg potrzeb	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	Młodzieżowe Biuro Pracy
10.	Nawiązanie współpracy z doradcą zawodowym PPP w Rybniku	Kierowanie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (z orzeczeniem) na badanie pod kątem określenia predyspozycji zawodowych z uwzględnieniem stanu zdrowia	Rok szkolny	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	PPP Rybnik

11.	Udział uczniów w Targach Edukacji Tygodniu Przedsiębiorczości	Kontakt z organizatorami targów	Wg ustalonego terminarza targów marzec	Doradca zawodowy Pedagog szkolny	Szkoły średnie w Rybniku, WE
12.	Omówienie kryteriów dokumentacji (logowanie internetowe) przyjęć uczniów klas VIII do szkół średnich Sprawozdanie z planowanych i zrealizowanych zadań z zakresu WSDZ	Na zajęciach z informatyki zapoznanie uczniów z zasadami logowania Przedstawienie wyników ewaluacji WSDZ na konferencji Rady Pedagogicznej	maj czerwiec	Nauczyciele informatyki, wychowawcy kl. VIII Pedagog szkolny wychowawcy klas	

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA DLA RÓŻNYCH POZIOMÓW
KSZTAŁCENIA REALIZOWANY W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM NR 6
W RYBNIKU**

Program realizacji WSDZ dla klas I-III w roku szkolnym

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddział	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie siebie	1. „Poznajmy się” - gry i symulacje - zachęcanie uczniów do opisywania swoich	I-III	Rok szkolny	wychowawca, wychowawcy świetlicy, pedagog,	
	2. „Mały artysta” - zajęcia plastyczne - umożliwienie uczniom prezentacji	I-III	dany rok szkolny	wychowawca, wychowawcy świetlicy	
	3. „To, co kocham” - zapoznavanie uczniów z	I-III	rok szkolny	wychowawca, wychowawcy świetlicy	rodzice
	4. „Moje mocne strony” wspieranie uczniów w poznawaniu swoich	II-III	Rok szkolny	wychowawca, wychowawcy świetlicy, pedagog,	poradnia psychologiczna o- pedagogiczna
	5. Systematyczne przekazywanie	zebrania z	terminarz zebrań z	wychowawca, doradca	

	wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach	rodzicami klas I-III	rodzicami	zawodowy	
Świat zawodów i rynek pracy	1. „Na scenie życia zawodowego” - drama-zajęcia zabawowe, odtwarzanie ról i	I	rok szkolny	wychowawca	
	3. 2. „Miasteczko zawodów” - cykl spotkań z przedstawicielami	I-III	rok szkolny	wychowawca, doradca zawodowy	rodzice, Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna
	3. „Tablica zawodów” - centrum informacji edukacyjno-zawodowej	II-III	rok szkolny	wychowawca, wychowawcy świetlicy, doradca zawodowy	
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	1. „Kto Ty jesteś”?	I-III	rok szkolny	wychowawca, pedagog, psycholog	
	4. 2. „Być jak Sherlock Holmes” - burza mózgów - w poszukiwaniu źródeł wiedzy	II-III	rok szkolny	wychowawca, doradca zawodowy	

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	1. „Dzisiaj Jaś, jutro Jan” – drama, odgrywanie scenek „Kim chciałbym zostać?”.	I-III	rok szkolny	wychowawca	
---	---	-------	-------------	------------	--

Program realizacji WSDZ dla klas IV-VI w roku szkolnym

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznawanie własnych zasobów	1. „Ja, czyli kto?”- zajęcia warsztatowe dotyczące określania własnych	IV-VI	Rok szkolny	wychowawca, doradca zawodowy pedagog,	
	2. Poradnictwo indywidualne - testy predyspozycji zawodowych	VI	rok szkolny	wychowawca, doradca zawodowy, nauczyciel	
	3. Zajęcia związane z planowaniem przyszłości w ramach lekcji wychowawczych	IV-VI	rok szkolny	wychowawca	OHP, UP

	4. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,	zebrania z rodzicami klas IV-VI	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca	
Świat zawodów i rynek pracy	1. „Zawód w praktyce” - wizyty zawodoznawcze w zakładach pracy – poznawanie określonych grup	IV-VI	Rok szkolny	wychowawca, doradca zawodowy, nauczyciele	przedsiębiorcy, pracodawcy, zakłady pracy, z uwzględnieniem sytuacji
	2. „Bob Budowniczy” - zajęcia warsztatowe - posługiwanie się przyborami i narzędziami w sposób twórczy i odtwórczy	IV-VI	Rok szkolny	wychowawca, nauczyciele	centrum kształcenia praktycznego (CKP), cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczość
	3. „Żyć, by pracować czy pracować, by żyć?”- zajęcia związane ze znaczeniem pracy w życiu człowieka w ramach lekcji wychowawczych	IV-VI	rok szkolny	wychowawca	
Rynek edukacyjny i uczenie się	1. Rozmowa doradcza dot. indywidualnego sposobu nauki	IV-VI	rok szkolny	doradca zawodowy, pedagog,	poradnia psychologiczno-pedagogiczna

przez całe życie	2. „W świecie informacji” - pogadanki dot. pozyskiwania wiedzy z różnych źródeł	IV-VI	rok szkolny	doradca zawodowy, pedagog, psycholog	
Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	1. „Mam tę moc”- zajęcia grupowe dot. planów edukacyjno-zawodowych	IV-VI	Rok szkolny	doradca zawodowy	OHP, UP

Program realizacji WSDZ dla klas VII-VIII w roku szkolnym

Na zajęciach z doradztwa zawodowego i lekcjach wychowawczych, zgodnie z tematyką zajęć programu z doradztwa zawodowego

Tematyka działań	Metody i formy realizacji	Oddziały	Terminy realizacji działań	Osoby odpowiedzialne za realizację działań	Podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
Poznanie własnych zasobów	1. „W zdrowym ciele, zdrowy duch” - zajęcia warsztatowe dot. samooceny stanu zdrowia	VII-VIII	Rok szkolny	wychowawca, pielęgniarka szkolna	

	2. Konsultacje indywidualne dot. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji	VII-VIII	rok szkolny	doradca zawodowy, pedagog, psycholog	poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	3. Rozmowy doradcze dot. możliwości i ograniczeń w zakresie wykonywania	VII-VIII	rok szkolny	doradca zawodowy, pedagog,	
	4. „Moja hierarchia wartości” - projekt realizowany w ramach	VIII	rok szkolny	wychowawca	
	5. Systematyczne przekazywanie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, zdolnościach, zainteresowaniach,	zebrania z rodzicami i klas VII-VIII	terminarz zebrań z rodzicami	wychowawca	
	6. Spotkanie dotyczące oferty szkół ponadpodstawowych i zasad rekrutacji	VIII i ich rodzice	terminarz zebrań z rodzicami	Dyrektor szkoły doradca zawodowy	szkoły ponadpodstawowe
Świat zawodów i rynek pracy	1. „Świat wokół nas” - wizyty studyjne celem porównania własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami	VII-VIII	Rok szkolny	wychowawca, nauczyciele	pracodawcy, przedsiębiorcy, zakłady pracy

	2. „Pierwsze wrażenie” - trening umiejętności społecznych - zajęcia z autoprezentacji	VII-VIII	Rok szkolny	doradca zawodowy, psycholog	poradnia psychologiczno-pedagogiczna
	3. „Fair play” - etyka zawodu... spotkania z przedstawicielami zawodów	VII-VIII	rok szkolny	Wychowawca, bibliotekarz	rodzice, cechy rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, Izby rzemieślnicze, pracodawcy
Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie	1. „I co dalej?” - zajęcia grupowe - analiza ofert szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod	VIII i ich rodzice	rok szkolny	wychowawca, doradca zawodowy	OHP
	2. Zajęcia grupowe - zapoznanie z zasadami rekrutacji do poszczególnych szkół	VIII i ich rodzice	rok szkolny	wychowawca, doradca zawodowy	szkoły ponadpodstawowe, organ prowadzący
	3. Udział uczniów w dniach otwartych	VIII	rok szkolny	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog	szkoły ponadpodstawowe

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych	1. Konsultacje indywidualne - motywowanie uczniów do udziału w olimpiadach i konkursach przedmiotowych celem planowania dalszej ścieżki	VII-VIII	rok szkolny	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog, nauczyciele	
	2. „Być kowalem własnego losu” - rozmowy doradcze dot. celów i planów edukacyjno-	VII-VIII	rok szkolny	doradca zawodowy, wychowawca, pedagog,	poradnia psychologiczno-pedagogiczna, OHP
	3. „Wespół w zespół” - pogadanka dot. instytucji wspierających w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej prowadzona w ramach godziny z wychowawcą	VII-VIII	Rok szkolny	wychowawca	

Powyższe tematy stanowią inspirację dla działań podejmowanych przez nauczycieli, mogą być dowolnie przez nich modyfikowane.

Sojusznicy i sieć współpracy

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rybniku

Ośrodek doskonalenia nauczyciel,

Urząd Pracy,

Cech rzemiosł różnych i przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze,

Ochotnicze Hufce Pracy (OHP),

pracodawcy, przedsiębiorcy,

kuratorium oświaty, organ prowadzący,

organizacje pozarządowe,

ośrodki kultury.

Młodzieżowe Biuro Pracy

Formy, metody i techniki pracy doradczej

Formy pracy adresowane do uczniów

- Badanie (diagnoza) zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole (wywiad).
- Zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.
- Warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem.
- Udostępnianie informacji o zawodach, szkołach
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
- Prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów.
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom
- Organizowanie wycieczek.

Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze, w ramach WSDZ, realizowane są w ramach:

- Lekcji wychowawczych
- Zastępstw na lekcjach przedmiotowych
- Zajęć pozalekcyjnych (warsztaty)
- Wycieczek

Metody w poradnictwie grupowym najczęściej stosowane w pracy doradczej to:

Aktywizujące problemowe

burza mózgów, dyskusja.

Metoda dramy

praca indywidualna i grupowa

inscenizacje i odgrywanie ról.

Metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy).

Metody audiowizualne

filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne,

prezentacje multimedialne.

Treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki.

Techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne oraz strategiczne (np. analizę SWOT),

kwestionariusze, wywiady, gry i zabawy.

Środki dydaktyczne: tablica, kartki, pisaki, ankiety pomagające w określeniu podstawowych motywów wyboru zawodu, karty pracy, filmy edukacyjne

Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów wynikające z wdrożenia WSDZ w szkole

W zakresie wiedzy uczeń:

- zna pojęcia związane z tematyką rynku pracy, kwalifikacji zawodowych;
- zna swoje możliwości psychofizyczne i predyspozycje zawodowe;
- rozumie zależności pomiędzy zainteresowaniami a wyborem zawodu;
- zna umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych.

W zakresie umiejętności uczeń:

- umie rozwijać swoje zainteresowania;
- wykorzystuje wiedzę teoretyczną z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego aby trafnie określić swoje predyspozycje, zdolności, umiejętności;
- samodzielnie lub z pomocą doradcy planuje dalszą ścieżkę rozwoju edukacyjno--zawodowego.
- dokonują wnikliwej samooceny określając swoje mocne strony i zainteresowania, a także

uzdolnienia i kompetencje (klasy IV-VI) i własne zasoby (klasy VII-VIII),

- nabywają kompetencje niezbędne do rozpoznawania własnych predyspozycji zawodowych,
- poznają, czym jest rynek pracy i świat zawodów, wymieniają różne grupy zawodów i podają czynniki wpływające na wybory zawodowe (klasy IV-VI), a także wyjaśniają zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy i potrafią dokonać autoprezentacji (klasy VII-VIII),
- poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych (klasy VII-VIII),
- uzasadniają potrzebę uczenia się przez całe życie, wskazują różne sposoby zdobywania wiedzy (klasy IV-VI) oraz określają strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej (klasy VII-VIII),
- określają, kim chcieliby zostać, opowiadają o swoich planach edukacyjno-zawodowych (klasy IV-VI) oraz identyfikują osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej (klasy VII-VIII).

W zakresie kompetencji społecznych uczeń:

- skutecznie współpracuje z kolegami w zespole;
- przyjmuje twórczą i refleksyjną postawę wobec przekonań, sposobu postępowania innych ludzi;
- rozwiązuje konflikty powstające podczas pracy zespołowej.

Nauczyciele, wychowawcy klas, wychowawcy w przedszkolu realizują tematykę doradztwa zawodowego dostosowaną do wieku uczniów, ich zainteresowań. Treści przekazywane będą na zajęciach z uczniami, wychowankami, aby już od najmłodszych lat oswajali się oni z tematem wyboru przyszłej ścieżki edukacyjnej i zawodowej. Tematyka zajęć będzie dobierana indywidualnie przez nauczyciela.

Zasoby

1. Opracowany Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 6 w Rybniku
2. Materiały z zakresu doradztwa zawodowo-edukacyjnego w bibliotece,

3. Narzędzia diagnostyczne do rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów,

4. Zasoby internetowe: zasoby KOWEziU www.koweziu.edu.pl (filmy, scenariusze, plakaty, broszury, publikacje), , zasoby z zakresu doradztwa zawodowego, www.doradztwozawodowe.koweziu.edu.pl, program komputerowy „Informator o zawodach”,

Ewaluacja

Ewaluacja WSDZ jest niezbędna aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców.

Na podstawie informacji zwrotnej od uczniów, własnych obserwacji z zajęć, doradca zawodowy sporządzi sprawozdanie i przedstawi Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia pod koniec roku szkolnego. Wytyczne z ewaluacji oraz uzyskane wnioski będą inspiracją do wzbogacenia, i ewentualnego ulepszenia WSDZ w przyszłym roku szkolnym.

Monitoring i ewaluacja na podstawie

- rozmowy z rodzicami/ opiekunami prawnymi,
- rozmowy z uczniami,

Opracowała:

Szkolny Doradca zawodowy